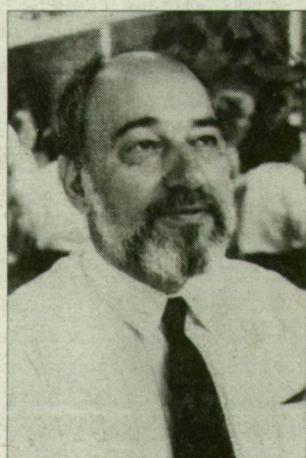

Közös téma a vajdasági táj

A művészet nyelve mindig humánus

**Zdravko Mandić
a találkozások fontosságáról**

gót követően még inkább gazdagodnak majd. E mostani kiállítás kezdete lehet egy hosszú távú közös munkának.

■ **Azt mondja a régi igazság: Háborúban hallgatnak a műsák. A volt Jugoszláviában dörgő fegyverek megbénítják-e a művészek kezét?**

– Különös jelenség tanúi lehetünk. Szinte felerősödtek a művészet értékei. Abban a bonyolult és zaklatott világban, amelyben élünk, talán a művészek mondják ki az igazságot. Ez a tárlat nem nyújt totális képet a vajdasági képzőművészet egészéről, de ez a mostani keresztmetszet az értékek mentén szerveződött, s bizonyítja, hogy nálunk a táj, a természeti környezet a közös téma, de ez az ősi motívum szinte minden alkotó szubjektumán át, sajátos módon jelenik meg. Meggyőződésem, hogy a művészet a humanizmus nagyköveteként jelenik meg itt, átlépi a háborús határokat, és a szeretet palackpostáit hozza. Sokszor szerepeltünk már Magyarországon, s mindenkor bebizonyosodott, hogy a művészet nyelve sohasem hatalomorientált, és ha egyszer a hatalom odafigyelne az igazi művészetre, örök béke honolna a világban.

■ **Milyen élményeket visz magával Szegedről?**

– Azt hiszem, színvonalas, korszerű és emlékezetes kiállítást mutatunk be temesvári kollégáinkkal egyetemben a szegedi képtárban. Sokszor jártam már ebben a városban, de most éreztem meg Szeged szívdobbanását.

T. L.

– Hagyjál!

■ **De Giorgio! Pesten azt ígérted, hogy majd Szegeden nyilatkozol. Majd ha meglátod, hogy mennek a dolgok.**

– Szerencsém, hogy azt mondtam. Most már mindent látok, hagyjál!

■ **Csak nem azt akarod mondani, nem lesz siker?**

– Miért ne lenne siker, Verdi nagyszerű zeneszerző...

■ **Azért másért is érdemes lesz kijönni a Dóm térre.**

– Hogyne. Gail Gilmore legcsodálatosabb Amneris, akit csak hallottam.

■ **És most vezényelheted. Egyébként is pikáns a dolog: fekete Amneris, fehér Aida.**

– A hangok nem fehérek és feketék. Minden hangnak más színe van. De ezt úgysem lehet elmondani annak, aki nem érzi.

■ **Köszönöm. Megígérem, igyekszem híven tolmácsolni gondolataidat. Cserébe elkezdhettek ezt a beszélgetést?**

– Miről beszéljessünk? Mindenki tudja az összes pletykát. Egyébbel sincs tele a város.

■ **Szerencsére, te nem érte.**

– Lefordítják. Ronda dolog a pletyka. Sajnálom a barátaimat. Viktor például nagyon készült erre az előadásra. Tavaly azért rendezte meg a Carment, mert a Raffa megcsinálta a magáét a Népstadionban. Nevetünk is rajta, amikor kitört a botrány: Verdi vesztésként vonult le a pályáról, majd jövőre Szegeden visszavághat.

■ **Adja Isten, úgy legyen. De egy dolog már azonos a két előadásban.**

– Tudom, mire gondolsz. Tavaly is Misura ugrott be. Katia Ricciarelli úgy elmene-kült, amikor rájött, mire vették rá, hogy még ti, újságírók is alig tudjátok utolérni.

■ **Nekem nem sikerült. De fogjuk fel ezt a sors akaratának. Két nagy diva is el akarta énekelni itt a Dóm téren az Aidát, mit tesz isten, a harmadiknak sikerült...**

– Tudod mit, ehelyett inkább kérdezz!

■ **Téged világszerte úgy reklámoznak, mint egy őstehetséget. Halászlégény frakkban...**

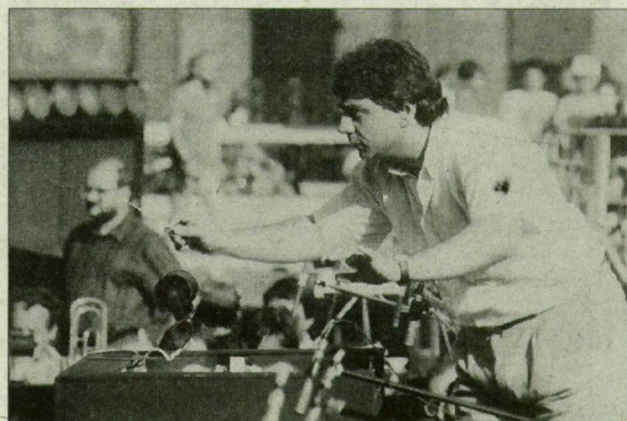
– Már mondták. Bárgyú film volt, de Mario Lanza csodálatosan énekelt. Egyébként

Magyarul a fiaimtól tanulok Pier Giorgio Morandi néhány titka

Világkarrier még inkognitóban

Bernstein társaságában

A Dóm téri próbán (Fotó: Nagy László)

családomban senki sem volt halászlégény. Apám megbecsült halakereskedő volt Biellában, az egy kisváros Torino mellett. A két bátyám folytatta az üzletet.

■ **Téged sajnáltak...**

– Az üzletet sajnálták. Kölyökkorom óta alkalmatlan voltam mindenre, ami nem zene.

■ **Így hát könnyű szívvel lemondok rólad.**

– Azt azért nem mondhatom. Szerettek volna jobb útra téríteni. Ettől anyám mentett meg, aki rendületlenül bízott a tehetségemben.

■ **Tehát nem lopva, szülői tilalom ellenére tanultál zenélni.**

– Ötéves koromtól zeneiskolába jártam. A kottát előbb

ismertem meg, mint a betűket. Tanultam összhangzattant, megismerkedtem néhány hangszerrel...

■ **Például?**

– Tangóharmonika, gitár, basszusgitár, különféle dobok, zongora...

■ **Ez elég változatosnak tűnik, és mit játszottál még ennyi hangszeren?**

– Könnyűzenét. Tizenöt éves koromban már bandám volt. Tizenhat évesen már feszítvált nyertünk. Amatőr-fesztivált, de San Remóban. Képzeld, még számokat is szereztem, sőt énekeltem is.

■ **Ezt eddig letagadtad. És mi csábított át a komolyzenehez?**

– A feladat. Akkortájt szorgalmasan oboáztam. Az volt a

tervem, hogy bejutok egy igazi komolyzenekarba.

■ **Sajnos, nem sikerült?**

– Sajnos, túl korán sikerült. Húszévesen lettem a Milanoi Scala első oboistája.

■ **És az baj?**

– Képzeld, milyen érzés, húszévesen azt tudni, hogy innen már nincs tovább. Új hangszerhez meg már öreg vagyok.

■ **És hogy lettél karmester?**

– Muti meghallgatott. Egész komoly felvételi vizsgát kellett tennem. Attól kezdve állandó asszisztensének tekintett.

■ **Kiől tanultál még?**

– Bernsteinől és Patanitol.

■ **Kiől mit? Ha ezt el lehet egyáltalán mondani.**

– Hogyne. Mutitól azt lehetett ellesni leginkább, hogyan építse fel a karmester a művet, hogy abban egyaránt helye legyen a zeneszerző és a saját elképzeléseinek. Bernsteinől inkább technikát tanultam. Hogyan kell olvasni a partitúrát, kiolvasni belőle a szerző üzeneteit és milyen mozdulatokkal lehet ezt legcélszerűbben átadni azoknak, akikkel együtt zenélek.

■ **Vele hol dolgoztál?**

– Amerikában. Óriási versengéssel bejutottam a szerencsések közé, akik tőle tanulhattak.

■ **Magyarországra hogy jutottál?**

– Patani hozott el. Tőle egyébként azt tanultam meg, hogy minden zeneműnek megvannak az iratlan tradíciói is, amelyeket tudni kell akkor is, ha változtatni akarunk rajtuk, sőt akkor még inkább.

■ **Mit köszönhetsz Pataninak leginkább?**

– A feleségemet. Tőle kérdeztem meg itt Budapesten ki az az oboista lány a zenekarban.

■ **Oboisták megértik egymást?**

– A mester is úgy vélte és bemutatott neki. Azóta az ikrek már háromévesek.

■ **Tanítod zenére őket?**

– Egyelőre ők tanítanak magyarául.

Rigó Béla

Lakodalmas a Dugonics téren; előadja az erdélyi Mákófalvi Iskolakör (Fotó: Révész Róbert)

Szabad színházi napok

Második napját zárta hétfőn a Szabad Színházak Nemzetközi Találkozója. Kora délután a Dugonics-téri egyetemépület előtt a Mákófalvi Iskolakör mezősegi lakodalmas játékát láthatta az érdeklődő, gazdag, korhű viselettel, autentikus zenei anyaggal, iskolásan botladozó előadásban – valamint fullasztó kánikulában és csapnivaló hangosítással. Az erdélyi csoportot a Főnix Diákszínpad Lázár Ervin meséiből válogató hangulatos bemutatója követte (a vasárnapi ismétlése), egy-egy jelenetében ügyesen karikírozó, a helyzetkomikumot jól kihasználó játékkal. Az est programja a Bálint Sándor Művelődési Házban kezdődött, ahol a Kerekasztal Színházi Társulás Paul Foster I. Erzsébet című darabját adta elő, majd az Arvisura Szentivánéji álom előadásával folytatódott a Hajnóczy utcai zsinagógában.

A színházi találkozó programja ma 19 órától kezdődik a

Bálint Sándor Művelődési Házban, ahol ismét a Főnix Diákszínpad lép fel, Mrozek Örvendéses esemény című játékával. Amint ez befejeződik (a program szerint 20 órakor) a JATE BTK auditorium maximumában az Utolsó Vonat csoport Pirokska című előadása következik, majd 22 órától a zsinagógában két előadás: Andaxszínház – Ketten egyedül, és Bán János – Kukac Matyi.

A szerdai napot újra a Főnix Diákszínpad kezdi a Bálint Sándor Művelődési Házban (Halandzsa, dada...), a zsinagógában 22 órától pedig az Arvisura lép fel (Magyar Elektra). A találkozó csütörtökre zárul; 17 órától a Széchenyi téren az Újvidéki Tanyaszínház előadása következik (Csantavéri Passió; Szivéri János két éve elhunyt vajdasági költő verseiből), végül 19 órától az Egyetemi Színház Beckett Godot-ját játssza.